

Indicator	
	Belasting door milieuverontreinigende stoffen
Meting	
	Zwemwaterkwaliteit in het Schelde-estuarium
Beleidscontext	
EU Zwemwaterrichtlijn (76/160/EEG en 2006/7/EG) Langetermijnvisie Schelde-estuarium	
Waarom deze meting?	
<p>De Langetermijnvisie Schelde-estuarium beoogt in het streefbeeld voor 2030 het behoud en de versterking van de leefomgeving in en rond het Schelde-estuarium. Met betrekking tot de gebruikersfuncties toerisme en recreatie, streeft men naar een estuarium waar men op een actieve (zeilen, zwemmen, surfen) en passieve (zonnen, het bekijken van schepen, vogels en zehonden) manier kan genieten. Vervuild zwemwater vormt een bedreiging voor de badgasten en het milieu.</p> <p>De Europese Zwemwaterrichtlijn speelt hierop in en verplicht de lidstaten onder meer om op geregelde tijdstippen na te gaan of het water wel veilig is om te zwemmen.</p> <p>Deze meting geeft de evolutie aan, in het al dan niet behalen van de Europese doelstelling voor zwemwaterkwaliteit. De kwaliteit van het zwemwater is ook één van de criteria gekoppeld aan de toekenning van het eco-kwaliteitslabel 'Blauwe Vlag' (Blue Flag) voor jachthavens en stranden en levert een belangrijke troef op in de toeristisch-recreatieve sector.</p>	
Streefdoel(en)	
<p>Zwemwaterrichtlijn (76/160/EEG, vervalt na december 2014): alle Europese zwemwateren voldoen tegen 1986 aan de minimumnorm.</p> <p>Herziene Zwemwaterrichtlijn (2006/7/EG): alle Europese zwemwateren (en dus ook deze in het Schelde-estuarium) voldoen minimaal aan de kwaliteitsklasse 'aanvaardbaar' tegen 2015.</p>	
Parameters	
(i)	<p>Huidig: Jaarlijks percentage van de zwemwateren in het Schelde-estuarium dat 1) voldoet aan de minimumnormen 2) voldoet aan de streefwaarden 3) niet voldoet aan de minimumnormen en 4) (tijdelijk) gesloten werd gedurende het badseizoen (conform de categorieën van de Europese beoordeling van zwemwaterkwaliteit)^(1,3)</p> <p>Toekomstig: Jaarlijks percentage van de zwemwateren in het Schelde-estuarium dat voldoet aan elk van de categorieën⁽¹⁾ van de Europese beoordeling van zwemwaterkwaliteit: 1) uitstekend, 2) goed, 3) aanvaardbaar en 4) slecht.</p>
Ruimtelijk bereik	
NL	VL
De huidige, en toekomstige, meetpunten langs het Schelde-estuarium die worden opgevolgd in het kader van de Zwemwaterrichtlijn	De huidige, en toekomstige, meetpunten langs het Schelde-estuarium die worden opgevolgd in het kader van de Zwemwaterrichtlijn

Temporeel bereik		
NL		VL
1990 - 2009, jaarlijkse meting		1990 - 2009, jaarlijkse meting
Databronnen NL en VL		
<p>Data- eigenaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Directoraat Generaal Milieu <p>Locatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Data service European Environment Agency (EEA), het Europees Milieuagentschap (EMA) <p>Toegankelijkheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Data vrij toegankelijk op de website Data Service van de European Environment Agency http://dataservice.eea.europa.eu/ <p>Formaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tabel op website door VLIZ omgezet naar MS Excel 		
Methodologie NL en VL (huidig)		
Stappen		Producten
1	Identificeer alle meetpunten die in het studiegebied van het Natuurontwikkelingsplan Schelde-estuarium gelegen zijn ⁽²⁾ .	Lijst van (beoordeelde) meetpunten in het studiegebied ⁽²⁾ .
2	Verzamel voor elk van de meetpunten, geselecteerd in stap 1, de jaarlijkse gegevens van de zwemwaterkwaliteit.	Jaarlijkse gegevens over de zwemwaterkwaliteit van de zwemwateren in het studiegebied.
3	Bepaal per jaar, het aantal meetpunten in het studiegebied dat 1) voldoet aan de minimumnormen 2) voldoet aan de streefwaarden 3) niet voldoet aan de minimumnormen en 4) (tijdelijk) gesloten werd gedurende het badseizoen (conform de categorieën ^(1,3) van de Europese beoordeling van zwemwaterkwaliteit)	Jaarlijks aantal zwemwateren in het Schelde-estuarium dat voldoet aan elk van de categorieën ^(1,3) van de Europese beoordeling van de zwemwaterkwaliteit.
4	Deel, per jaar, het resultaat van stap 3 door het totale aantal (beoordeelde) meetpunten in het studiegebied zoals geïdentificeerd in stap 1.	<u>Jaarlijks percentage van de zwemwateren in het Schelde-estuarium dat 1) voldoet aan de minimumnormen 2) voldoet aan de streefwaarden 3) niet voldoet aan de minimumnormen en 4) (tijdelijk) gesloten werd gedurende het badseizoen (conform de categorieën^(1,3) van de Europese beoordeling van zwemwaterkwaliteit)</u>

Methodologie NL en VL (toekomstig)		
Stappen		Producten
1	Identificeer alle meetpunten die in het studiegebied van het Natuurontwikkelingsplan Schelde-estuarium gelegen zijn ⁽²⁾ .	Lijst van beoordeelde meetpunten in het studiegebied ⁽²⁾ .
2	Verzamel voor elk van de meetpunten, geselecteerd in stap 1, de jaarlijkse gegevens van de zwemwaterkwaliteit.	Jaarlijkse gegevens over de zwemwaterkwaliteit van de zwemwateren in het studiegebied.
3	Bepaal per jaar, het aantal meetpunten in het studiegebied dat voldoet aan elk van de categorieën ⁽¹⁾ van de Europese beoordeling van zwemwaterkwaliteit: 1) uitstekend, 2) goed, 3) aanvaardbaar en 4) slecht.	Jaarlijks aantal zwemwateren in het Schelde-estuarium dat voldoet aan elk van de categorieën ⁽¹⁾ van de Europese beoordeling van de zwemwaterkwaliteit.
4	Deel, per jaar, het resultaat van stap 3 door het totale aantal meetpunten in het studiegebied zoals geïdentificeerd in stap 1.	<u>Jaarlijks percentage van de zwemwateren in het Schelde-estuarium dat voldoet aan elk van de categorieën⁽¹⁾ van de Europese beoordeling van zwemwaterkwaliteit: 1) uitstekend, 2) goed, 3) aanvaardbaar en 4) slecht.</u>
Aggregatie - desaggregatie		
De data kunnen geaggregeerd worden op subregionaal, regionaal, nationaal en Europees niveau.		
Betrouwbaarheid en vergelijkbaarheid van data en methodologie		
<p>De lidstaten dienen de data te verzamelen volgens een gemeenschappelijke Europese methodologie waardoor een vergelijking kan worden gemaakt tussen verschillende landen en gebieden. Toch moeten de percentages voorzichtig geïnterpreteerd worden omdat er geen regels zijn voor het aantal en de ligging van de meetpunten. Het aantal meetpunten in het studiegebied is gestegen van 1 in 1990 tot 23 anno 2009 (zie ook opmerkingen, (4)).</p> <p>Tijdens de overgangperiode van de oude naar de nieuwe Zwemwaterrichtlijn (respectievelijk 76/160/EEG en 2006/7/EG) kunnen de staalnames reeds gebeuren volgens de nieuwe richtlijn maar de beoordeling gebeurt nog volgens de oude richtlijn⁽¹⁾.</p>		
Uitwerking van de meting: verbetering en toekomst		
De beoordeling van de zwemwateren volgende de oude zwemwaterrichtlijn steunt op wetenschappelijke en technische kennis die dateert van de jaren '70. Ondertussen werd duidelijk dat deze normen geen adequate bescherming voor de volksgezondheid bieden. De nieuwe zwemwaterrichtlijn is reeds omgezet in nationale wetgeving maar voor de implementatie ervan hebben de lidstaten tijd tot eind 2014. Het blijft wachten op een eerste beoordeling naar Europa toe volgens de nieuwe richtlijn.		
Actualisatie- inspanning		
De gegevens met betrekking tot zwemwaterkwaliteit worden jaarlijks gepubliceerd door het Europese Milieugentschap EMA (European Environment Agency-EEA).		

Opmerkingen

(1)

In het kader van de oude Europese Richtlijn betreffende de kwaliteit van het zwemwater (76/160/EEG) worden volgende parameters gebruikt bij de beoordeling van de zwemwateren:

Microbiologisch:

- Totale coliformen
- Fecale coliformen

Fysico-chemisch:

- Minerale oliën
- Oppervlakteactieve-stoffen die reageren met methyleenblauw
- Fenolen

De zwemwateren worden op basis van de beoordeling van deze parameters ingedeeld volgens 4 categorieën:

- Voldoet aan de minimumnormen voor de 5 parameters
- Voldoet aan de streefwaarden voor de 5 parameters
- Voldoet niet aan de minimumnormen voor de 5 parameters
- (Tijdelijk) gesloten gedurende het badseizoen

In 2006 trad de nieuwe Zwemwaterrichtlijn (2006/7/EG) in werking. In 2008 werd deze richtlijn omgezet in nationale wetgeving, maar de lidstaten hebben nog tot december 2014 om hem te implementeren. In het kader van de nieuwe richtlijn wordt de zwemwaterkwaliteit vastgesteld aan de hand van 2 soorten bacteriën (E. Coli, intestinale enterokokken) en is dubbel zo streng voor kust- en overgangswateren als voor binnenwateren. Er worden vier kwaliteitsklassen (slecht, aanvaardbaar, goed en uitstekend) toegekend aan de zwemwateren op basis van de beoordeling van de 2 soorten bacteriën. De norm voor een uitstekende zwemwaterkwaliteit is ook twee maal strikter dan die voor een goede zwemwaterkwaliteit.

Vanaf eind 2014 wordt de oude richtlijn ingetrokken. Gedurende de overgangperiode kunnen de staalnames reeds gebeuren volgens de nieuwe richtlijn maar de beoordeling gebeurt nog volgens de oude richtlijn.

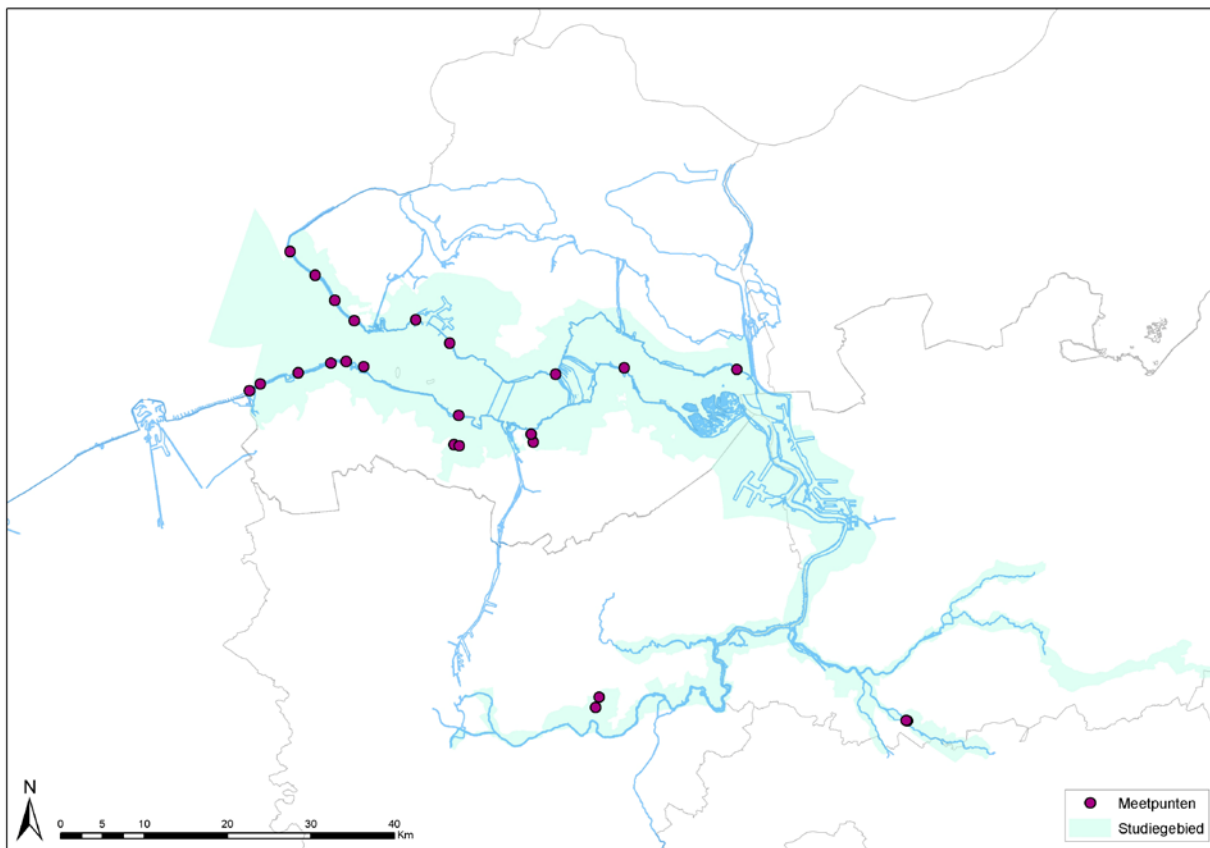
(2)

Het studiegebied van het Natuurontwikkelingsplan Schelde-estuarium (uitgebreid in het kader van de opvangfunctie voor water).

Van den Bergh, E.; Van Damme, S.; Graveland, J.; de Jong, D.J.; Baten, I.; Meire, P. (2003).

Studierapport natuurontwikkelingsmaatregelen ten behoeve van de Ontwikkelingsschets 2010 voor het Schelde-estuarium; Op basis van een ecosysteemanalyse en verkenning van mogelijke maatregelen om het streefbeeld Natuurlijkheid van de Lange Termijn Visie te bereiken. Werkdocument RIKZ, 2003.825x. [S.n.]. 99 + annexes pp., [details](#)

Couderé, K.; Vincke, J.; Nachtergaele, L.; Van den Bergh, E.; Dauwe, W.; Bulckaen, D.; Gauderis, J. (2005). Geactualiseerd Sigmaplan voor veiligheid en natuurlijkheid in het bekken van de Zeeschelde: synthesesnota. Waterwegen & Zeekanaal NV: Antwerpen, Belgium. II, 74 pp., [details](#)

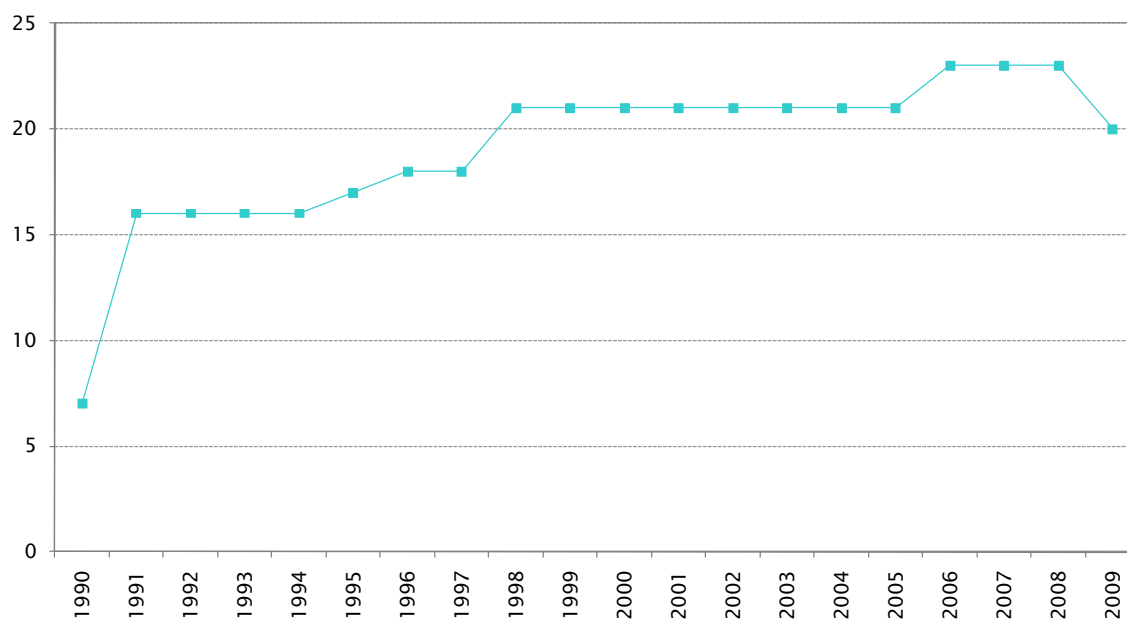

Figuur 1: Kaart van het studiegebied van het Natuurontwikkelingsplan Schelde-estuarium (uitgebreid in het kader van de opvangfunctie voor water) met een overzicht van de huidige (anno 2009) meetpunten voor zwemwaterkwaliteit in het kader van de Europese Zwemwaterrichtlijn.

(3)

Meetpunten die de streefwaarde halen, halen automatisch de minimumnorm. Hieruit volgt dat het aantal meetpunten dat de streefwaarde haalt in een bepaald jaar de som is van alle meetpunten die de streefwaarde en de minimumnorm halen.

(4)

Figuur 2: Jaarlijks aantal beoordeelde meetpunten voor zwemwaterkwaliteit in het Schelde-estuarium.